

בגמ' מסכת גיטין פח. נאמר: דרש מרימר, מאי דכתיב: (דניאל ט') "וישקוד ה' על הרעה ויביאה עלינו כי צדיק ה' אלהינו?" משום דצדיק ה' אלהינו וישקוד ה' על הרעה ויביאה עלינו? אלא, צדקה עשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שהגלה גלות צדקיהו ועדיין גלות יכניה קיימת. כלמור אחר שהרג נבוכדנצר הרשע את יהויקים על שמרד בו, הוא המליך את יכניהו בנו תחתיו, אמרו לו מדוע עשית כך? הרי אם האבא לא הייה טוב למה שהבן יהיה טוב? כמו שנאמר מכלב רע לא יצא גור טוב, לכן חזר לירושלים והגלה את יהויכין ואת כל חברי הסנדרין וגדולי התורה מירושלים לבלל והמליך את צדקיהו המלך תחתיו, ואחרי אחד עשרה שנה שמרד בו המלך צדקיהו הוא הגלה אותו בגלות קשה יותר וכשהגיעו לבלל הרי שם כבר היה "מקום תורה" שגלו כבר מגלות יכניהו והסנדרין שגלתה עימו. ולכן זה החסד שהקב"ה עשה עמנו. מזה אפשר גם לפרש את הפסוק בירמיהו שאמר הקב"ה לנביא מה אתה רואה? אמר לו מקל שקד אני רואה, אמר לו הקב"ה "היטבת" לראות כי שוקד אני לעשות את דברי, וגם כאן אפשר לפרש למה שהקב"ה אמר היטבת לראות את זה, הרי זה גלות כ"כ גדולה וקשה? אלה אפשר להגיד שזה טוב שגלו בגלות יכניה לפני גלות צדקיהו כדי שהסנדרין יגיעו כבר לבלל ויעשו שם מקום תורה. וזה גם מה שאפשר להלביש על ימי בין המצרים ועל החיים בכלל שכל מה שנראה כדבר לא טוב וחשוך, ממנו בסוף יתגלה הטובה הגדולה שעשה עימנו השי"ת. ועל זה אמר הבעל שם טוב על הפסוק באיכה "כל רודפיה הישיגוה בין המצרים" שאפשר להגיד אותו לרודפיה הישיגוה בבין המצרים, שבימי בין המצרים שהם ימים קשים לעם ישראל, כל מי שרודף אחר השי"ת משיג את השי"ת כי בימים אלו הקב"ה קרוב אלינו יותר.

על הפסוק בישיעיהו פרק א' "ידע שור קנהו וחקמור אבוס בעליו ישקאל לא ידע עמי לא התבונן" אפשר לפרשו כך: ידע שור קונוהו עפ"י מ"ש הסדר הדורות, מעשה ביהודי שומר תורה ומצוות שהיה לו שור אחר שהיה חורש את שדהו בימי החול ובשבת שורו היה נח, יום אחד שאותו יהודי ירד מנכסיו והיה צריך למכור את שורו לפרסי נוכרי אחד, והיה הפרסי חורש בו את שדהו היה השור חורש כל ימי השבוע אבל בשבת מסרב היה השור לחרוש את השדה, אותו נוכרי הלך ליהודי ואמר לו תחזיר לי את הכסף כי בשור שמכרת לי יש בו מום, הבין היהודי מה קרה כאן והלך לאוזנו של אותו השור ואמר לו באוזן עד עכשיו הייתה שייך ליהודי ולכן אסור לך לעבוד בשבת, אבל עכשיו שאתה שייך לנוכרי אתה יכול לעבוד בשבת, מיד אותו שור קם והתחיל לעבוד גם בשבתות, ראה אותו נוכרי את המעשה הזה והתחיל לבכות ואמר, אוי לו, שאפילו בהמה שאין לה דעת הכירה את בוראה, ואני שנברתי מצלם אלוקים וחונני בדעת ואני לא מכיר את בוראי, מיד נתגייר והלך ללמוד תורה הרבה ונעשה רבי חנינא בן תורתא, וזה ידע שור ידע קונוהו – אם שור יודע להכיר בבוראו, על אחת כמה וכמה אנחנו שאנו יהודים שומרי תורה ומצוות שחייבים אנחנו להכיר ולעבוד את בוראנו.

ובענין חמור יבוס בעליו אפשר לתת את המעשה בירושלמי (דמאי פ"א ה"ג) על חמורו של רבי פנחס בן יאיר, שגנבו אותו שודדים בלילה ונתנו לו אוכל לאוכל ולא אכל במשך שלושה ימים, אמרו השודדים בו ונחזיר אותו לבעליו שלא ימות ויסריח לנו את המערה, הוציאו אותו והלך לפתח ביתו של רבי פנחס בן יאיר, אמר רבי פנחס בן יאיר פתחו לו ותנו לו לאכול כי אני יודע שלא אכל במשך שלושה ימים, שמו לו אוכל והוא לא אכל, אמר להם האם הפרשתם תרומה ומעשרות מהשעורים? אמרו לו הרי חמור לא חייב להפריש תרומות ומעשרות מהאוכל, אמר להם מה אני יעשה לו שהוא מחמיר על עצמו שלמרות שהוא חמור לא יוכל דמאי עד שיפרישו תרומות ומעשרות, אם חמור זה ומחמיר על עצמו שלא אוכל בלי תרומות ומעשרות, כך גם אנחנו שנברנו בצלם אלוקים ואנחנו חייבים לקיים את המצוות חייבים אנו לעבוד את השי"ת, יזכנו ה' לגאולה שלמה ושמיעת בשרות טובות במהרה בימנו אמן.